

HATÁRTALANUL

2026. május 13-17.

Nemzet határok nélkül - kirándulás az ezeréves határhoz.

Előkészítő órák

A kirándulást megelőzően a tanulók több tantárgyhoz és műveltségterülethez kapcsolódó előkészítő tanórákon vettek részt, többek között magyar irodalom, történelem, művészettörténet és természettudomány témakörökben. Ezek az alkalmak átfogó ismereteket nyújtottak, amelyek segítettek Erdély sokszínű világának mélyebb megismerését. A diákok betekintést kaptak a térség, valamint a több mint ezeréves magyar nemzet gazdag történelmébe, irodalmi és kulturális örökségébe, változatos földrajzi adottságaiba és természeti értékeibe, amelyeket a kirándulás során személyesen is felfedezhettek.

A tanórákon a közös feldolgozás mellett hangsúlyt kapott az egyéni kutatómunka is, amelyhez a Barangoló digitális tartalomtár feladatait is felhasználtuk. Ez nemcsak a tanulók informatikai és kutatási készségeinek fejlődését segítette elő, hanem tovább erősítette érdeklődésüket a téma és maga a kirándulás iránt is.

Az előkészítő foglalkozások elsődleges célja az ismeretátadáson túl az volt, hogy erősítsék a diákok magyarságtudatát, valamint érzékenyebbé tegyék őket a határon túli magyar közösségek helyzetére, mindennapjai és kulturális értékei iránt. A program így nemcsak tanulmányi felkészítést jelentett, hanem lelki és szellemi ráhangolódást is a kirándulásra, elősegítve a személyes kötődés kialakulását a külhoni magyarsághoz.

Tanulmányi kirándulás

Iskolánk hetedik osztályos tanulói a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett *Határtalanul! – Kirándulás hetedikeseknek* pályázati program támogatásával öt felejthetetlen napot tölthettek Erdélyben, a Gyimesekben, az ezeréves magyar határ közelében. A programnak köszönhetően lehetőségük nyílt arra, hogy testközelből ismerkedjenek meg a több mint ezeréves magyar történelem és kultúra gazdag örökségével, sokszínű értékeivel, valamint az erdélyi táj szépségeivel.

A pályázat keretében iskolánk 3.723.450 forint támogatást nyert el, amely jelentős segítséget nyújtott abban, hogy diákjaink eljuthassanak a határon túli magyar lakta területekre. A kirándulás nemcsak a természeti és történelmi látnivalók felfedezésére adott lehetőséget,

hanem arra is, hogy a tanulók személyes élményeken keresztül megismerjék az ott élők mindennapjait, életkörülményeit, és erősebb kötődést alakítsanak ki külhoni honfitársaink iránt.

A kirándulás első napja – Erdély aranykora

Kirándulásunk 2026. május 13-án vette kezdetét. Az első nap első megállója a határhoz közeli **Arad** volt. Mivel a nap egyik legfontosabb programjában időpontváltás következett be, így arról döntöttünk, Aradon az **Aradi Vértanúk emlékművét** keressük fel. A helyszínen közösen emlékeztünk meg a magyar szabadságért életüket áldozó hősökről: iskolánk koszorúját elhelyezve, megható pillanatként együtt szavaltuk el a *Nemzeti dalt*.

Következő megállónk **Marosillye** volt, ahol meglátogattuk **Bethlen Gábor**, Erdély egyik legjelentősebb fejedelmének szülőhelyét, a **Veres-bástyát**. Egy játékos kvíz segítségével elevenítettük fel Bethlen életét és korát, majd a gyerekek számára nagy élményt jelentett, hogy korhű ruhákat próbálhattak fel, így testközelből is megérezhették a történelmi korszak hangulatát.

Innen utunk **Déva várához** vezetett. A távolból már sejtelmesen magasodó erődítmény látványa is lenyűgöző volt, de igazi élményt a feljutás és a kilátás nyújtott. A várban, pihenő közben, idegenvezetőnk mesélt a vár történetéről, és természetesen nem maradhatott el a **Kőműves Kelemen**-legendája sem, ami különösen megragadta a diákok figyelmét.

A Déván tett túra után megérkeztünk első szálláshelyünkre, az **Algyógyi Keresztény Ifjúsági Központba**. Kis pihenő után újra útrakeltünk és megnéztük Erdély egyik legrégebbi **körtemplomát**, amely épp a szálláshely udvarán található. Ezután rövid buszozás következett az **algyógyi termálvízeséshez**, majd megcsodáltunk egy **római kori fürdő** maradványait is, melyek egyedülálló bepillantást engedtek a vidék ókori múltjába.

Iskolalátogatás Gyimesbükkön – új barátságok

Hosszabb, mintegy **250-300 km-es utazás** után megérkeztünk **következő és egyben utolsó szálláshelyünkre, Gyimesbükkre**, ahol a **Dani Gergely Általános Iskolában** tettek látogatást diákjaink. Első alkalommal adódott lehetősége iskolánk diákjainak gyimesbükki gyerekekkel találkozni, így a fő szerep az ismerkedésnek, egymás megismerésének jutott. Miután körbevezettek bennünket az iskolában, bemutattuk az otthonról hozott prezentációnkat és videónkat, mellyel bepillantást engedtünk a település és az iskola életébe, értékeibe, mindennapjaiba. A találkozást barátságos sportmérkőzés és tánc, éneklés zárta.

Az iskola meglátogatását követően elfoglaltuk szálláshelyünket, a **Deáky Panzióban**. Nem tudtunk, de nem is szerettünk volna ott hosszán időzni, hiszen megannyi felfedezni való csoda várt ránk. Elsétáltunk az **Ezeréves határhoz**, ahol nem csak a történelmi Magyar

Királyság határát, az utolsó vasúti őrházat tekinthettük meg, hanem a gyönyörűen felújított **Bethlen-Rákóczi várat** is. Idegenvezetőnk sok érdekességet osztott meg velünk a vár és az őrház történetéről, a küzdelmekről és csodás eseményekről, melyekkel az épületek felújítása során a helyiek szembesültek. Napunkat a zarándokhelyként is működő **Kontumáci Kápolnához** való sétával zártuk, ahol a történelmi Magyarország 64 vármegyéjének emléket állító kopjafák között megtaláltuk Csongrád-Csanád vármegye emlékfáját is.

Hit és remény

A reggelit követően Csíkszereda és **Csíksomlyó** felé vettük az irányt, ahol meglátogattuk a **kegytemplomot**, ahol rövid sétát tettünk, majd lehetőség nyílt arra is, hogy a tanulók megkóstolják a környék híres borvizét. Útközben megnéztük a csíkszeredai Mátron Áron Főgimnáziumot és idegenvezetőnk elbeszélése nyomán bepillantást nyertünk a magyar nyelvű oktatás szépségeibe, nehézségeibe és kihívásaiba. „Hazaúton” a Gyimesekbe **Madéfalvára** utaztunk, ahol az idegenvezetőnk segítségével megismerhettük a **mádéfalvi vérengzés** szomorú történetét. Az emlékműnél elhelyeztük iskolánk koszorúját, majd néma főhajtással tisztelegtünk az áldozatok emléke előtt.

A délelőtti program után visszatértünk szállásunkra, ahol egy rövid pihenőt követően újabb izgalmas kaland várt ránk: **szekérre szállva** vágunk neki a **Gyimesi-hegységnek**. Nem csak a természet szépségében volt alkalmunk gyönyörködni túránk során, hanem megtekinthettük a számtalan patak mentén az ezeréves határ még ma is álló határköveit. Visszaúton a híres és nagyon finom **gyimesi kézműves sajtok** világába pillanthattunk be. **Sárig Attila** helybéli, de nemzetközi szinten is díjazott és elismert sajtókészítő mester vezette be a csoportot a 4 hónapig érlelt sajt készítésének titkaiba. A bemutatót sajtókóstolás követte.

Negyedik nap – Emlékezetes találkozások

A harmadik és negyedik nap programjaiban kis változás következett be az időjárás okozta meglepetések miatt. A negyedik napot a **Borospataki Skanzenben** kezdtük, ahol az ősi csángó világ és kultúra örökségét, épületeket és kiállítást tekintettük meg. Megkóstolhattuk a Boros patak híres borvizét is. Ezt követően **csángó népzenei bemutatón és ütőgradon készítő interaktív programon** vettünk részt, ahol Tankó Előd helyi pedagógus, népzeneész mutatta be, hogyan is készül és szól ez a hagyományos gyimesi csángó hangszer.

A szállásra visszatérve **Deáky András** nyugalmazott pedagógus, iskolaigazgató, a magyar kultúra és nyelv megőrzésének fontosságáról, Gyimesbükk történetéről, a kihívásokról és küzdelmekről, melyekkel az élete során találkozott és találkozik ma is romániai magyar emberként.

Az **esti csángó táncház és viseletbemutató** előtt megtekintettük Gyimesbükk legszebb és legnagyobb katolikus templomát. A csángó esten zenekar és számos velünk egykorú, népviseletbe öltöző fiatal fogadott bennünket, ahol először énekeltek és táncokat mutattak be nekünk, majd bevontak bennünket is. A program sokán öt különféle gyimesi népdalt és táncot tanulhattunk meg, valamint lehetőségünk adódott barátkozásra, kapcsolatok építésére is, melyek közül többet azóta is ápolnak és tartanak diákjaink.

Ötödik nap – Búcsú a hegyektől

Vasárnap reggel, kirándulásunk utolsó napján már a buszra felszállva arról beszélgettünk, milyen gyorsan eltelt az itt töltött néhány nap, és milyen nehéz búcsút venni Erdély varázslatos tájaitól.

Első megállónk **Farkaslaka** volt, ahol koszorút helyeztünk el a neves erdélyi író, **Tamási Áron** sírjánál, majd felkerestük szülőházát is. Ezt követően **Bözödújfalu emlékhelyéhez** utaztunk, ahol az egykori, elárasztott település történetével ismerkedtünk meg. Megtekintettük az eltűnt háznak emlékét állító kopjafákat, és megrendülve szembesültünk azzal a pusztítással és kegyetlenséggel, amelyet a magyarelles politikai okozott a település lakóinak életében.

Utolsó megállónk **Erdély kapuja, a Királyhágó** volt, ahol még egy utolsó pillantást vetettünk kirándulásunk csodás helyszínére. Mindannyian számtalan élménnyel, új ismerettel és maradandó emlékekkel gazdagodtunk. A történelem, a földrajz és az irodalom tanult eseményei és értékei immár nem csupán a tankönyvek lapjairól voltak ismerősek számunkra, hanem személyesen átélt tapasztalatokká váltak Erdély ezernyi csodáján keresztül.

Értékelő óra és témanap

A hazaérkezésünket követő napokban szerveztük meg az értékelő órát, melyre meghívtuk iskolánk 5. és 6. osztályos diákjait, az érdeklődő pedagógusokat és szülőket azért, hogy bemutassuk nekik az élményeket és tudást, tapasztalatot, melyet a kirándulás öt napja során szereztünk.

Először a kiránduláson készült képeket mutattuk be egy prezentáció formájában, majd az utunk során erdélyi magyarokkal készített rövid beszélgetésekből álló kisfilmet tekinthettek meg a résztvevők, mellyel áltélhették és jobban megismerhették az erdélyi magyarság életét, mindennapjait, sorsuk nehézségeit, kihívásait és életük szépségeit is. A bemutatót követően játékos, IKT eszközökkel támogatott kvízen keresztül megerősítettük a korábban elhangzottakat.

Utazásunk élményeinek megosztása után iskolánk különleges témanappal emlékezett meg a Nemzeti összetartozás napjáról. A programot a kiránduláson részt vett 7. osztályos

diákok készítették elő, akik hagyományteremtő, jelenetekkel színesített megemlékezést tartottak az iskola mellett nemrég felállított Trianon-élműnél. Ezen a helyszínen koszorút helyeztünk el a trianoni békeszerződés évfordulója alkalmából.

Visszatérve az iskolába elkészítettük a kirándulás során készült fényképekből összeállított fotókollázst, amelyet iskolánk előterében helyeztünk el, hogy mindenki megtekinthesse és betekintést nyerhessen élményeinkbe.

A kirándulás tapasztalatait több osztályban is megosztottuk diáktársainkkal. Beszélgettünk a történelmi Magyar Királyság széthullásáról, a nemzeti összetartozás jelentőségéről, valamint a határon túli magyarság helyzetéről. A közös emlékezés részeként elszavaltuk Wass Albert „Üzenet haza” című versét, majd egy történelmi Magyarországot ábrázoló puzzle kirakásával tettük még szemléletesebbé és emlékezetesebbé az elhangzottakat. A napot csángó táncokból álló táncházzal zártuk.